EXTERNÍ EVALUACE ŠKOLY V NĚMECKU: TRENDY VÝVOJE

Daniela Swart

Klíčová slova: externí evaluace, školní inspekce, rozvoj školy, řízení, Německo

Příspěvek reflektuje vývoj pojetí externí evaluace v rámci obecného trendu v Německé spolkové republice a konkrétních případů vybraných spolkových zemí. Hlavními výzkumnými otázkami jsou: definice cílů spojených s externí evaluací, zda a jak je dosahování těchto cílů vyhodnocováno a zda se vyhodocování cílů promítá do modifikacemetodologie externí evaluace či modifikace jejích cílů.

Výchozím bodem pro zavádění systémů externí evaluace ve většině německých spolkových zemí byl tzv. PISA šok v roce 2000 a následné úvahy o možnostech zlepšení systémů vzdělávání. Externí evaluace je vnímána jako nástroj zvyšování kvality školy a evaluační systémy jsou ve spolkových zemích vystavěny na různých modelech zamýšleného působení externí evaluace. Výzkumné koncepty působení externí evaluace se soustřeďují do oblasti: prosazování standardů, lokálního rozvoje školy, získávání poznatků na úrovni systému a modifikace systémů akontability na základě získaných poznatků o kvalitě škol.

Případové studie budou prováděné formou analýzy dokumentů inspektorátů, popř. evaluačních agentur tří spolkových zemí. Za primární zdroje budou v tomto případě považovány dokumenty samotných inpektorátů: programové dokumenty, evaluační studie. Z důvodu triangulace budou využity i sekundární zdroje, za které budou považovány akademické studie, zabývající se hodnocením účinků externí evaluace.

Externí evaluace se v Německu rozvíjela především v rámci hledání způsobu zvyšování kvality školy. Studie efektivity externí evaluace ovšem ukazují, že mezi externí evaluací, zvyšováním kvality školy a zlepšováním výsledků žáků přímá kauzalita neexistuje. V řadě německých zemí nyní probíhá přehodnocování cílů spojených s externí evaluací a zároveň dochází k úpravám evaluačních systémů.

Bibliografie

Altrichter, H., & Kemethofer, D. (2016). Stichwort: Schulinspektion. (German). *Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft*, 19(3), 487-508.

Dedering, K. (2016). Schulinspektion in nationaler und internationaler Betrachtung. (German). *Zeitschrift Für Erziehungswissenschaft*, 19(3), 649-655.

Kemethofer, D. (2016). Fördern Schulinspektionen Schulentwicklung durch Einsicht? (German). *Zeitschrift Für Bildungsforschung*, 6(1), 25-40.

Kulin, S. (2015*).* Marcus Pietsch, Barbara Scholand & Klaudia Schulte (Hrsg.): Schulinspektion in Hamburg Der erste Zyklus 2007-2013: Grundlagen, Befunde, Perspektiven, *Zeitschrift Für Bildungsforschung*, 5(3), 329-334.